

PATVIRTINTA

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus
2023 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V-29

2023 metų veiklos prioritetai:

Prioritetas	Uždaviniai
1. Biologinės įvairovės nacionaliniame parke ir direkcijai priskirtose saugomose teritorijose išsaugojimas	Įvertinti BAST esančių Europos Bendrijos svarbos buveinių būklę pagal būklės vertinimo kriterijus
	Stebėti invazinių rūšių populiacijų paplitimą, reguliuoti populiacijų gausą
	Palaikyti ir atkurti gerą Europos Bendrijos svarbos smėlynų buveinių (pajūrio palvėje) būklę
2. Sklandus ES lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimas	Užtikrinti savalaikį Gamtos mokyklos pastatų statybos darbų užbaigimą
	Paruošti pastatus lankytojų priėmimui ir direkcijos persikėlimui
	Sudaryti prielaidas vidaus ekspozicijai „Sukurta vėjo smėlio ir vandens“ sukurti
3. Pažeistų gamtinių ir kultūrinių kompleksų ir objektų atkūrimas ir priežiūra	Užtikrinti apsauginio pajūrio kopagūbrio priežiūrą ir tvarkymą
	Sumažinti neigiamą lankytojų poveikį lankomose teritorijose, objektuose
	Įgyvendinti gamtosauginio švietimo ir teigiamų aplinkai elgesio pokyčių iniciatyvas
4. Užtikrinti sklandų gamtosauginį ugdymą KNNP Gamtos mokykloje (Nida)	Pasiekti Gamtos mokyklos dalies Nidoje užimtumą 20 proc. (dalyviai su nakvyne)
	Ugdyti gamtosauginį sąmoningumą, skatinant ekologišką, gamtą tausojantį laisvalaikį, supažindinant visuomenę su KNNP vertybėmis, biologine įvairove
	Skatinti savanorišką veiklą saugomose teritorijose

KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJOS 2023 METŲ VEIKLOS PLANAS

Veiksmo pavadinimas	Proceso ir / ar indėlio vertinimo kriterijai ir jų reikšmės	Atsakingi vykdytojai	Įvykdymo terminas	Pastabos
I. Planavimas (teritorijų ir strateginis)				
1. Rengti, atnaujinti TP dokumentus, statybų projektus, dalyvauti rengiant TP bei strateginio planavimo dokumentus (kompleksines tikslines programas, kt.)				
1.1. Dalyvauti rengiant Kuršių nerijos nacionalinio parko vidinės miškotvarkos projekto pratęsimo projektą	Parengta ir VĮ Valstybinei miškų urėdijai pateikta informacija ir žemėlapiai dėl pajūrio palvės sutvarkymo	BĮS	I-II ketv.	

1.2. Parengti projektinę dokumentaciją Naglių g. 8, Neringa pastato, remontui, pritaikant UNESCO pažinimo centrui	Parengtas kapitalinio remonto projektas 1 vnt.	KAS	IV ketv.	Projektavimas gali užtrukti dėl papildomai būtinų atlikti projekto dalių viešųjų pirkimų, projektavimo
1.3. Parengti Purvynės g. 53-4, Neringa, projektavimo dalis: šildymo vėdinimo ir oro kondicionavimo, elektrotechnikos, žaibosaugos, vidaus vandentiekio ir nuotekų	Parengtos 4 projekto dalys	KAS	IV ketv.	Projektavimas gali užtrukti dėl viešųjų pirkimų paslaugai
1.4. Atlikti KNNP tvarkymo plano įgyvendinimo stebėseną	Parengta ataskaita	KAS, BĮS	III-IV ketv.	

II. Kraštovaizdžio, gamtos ir kultūros paveldo vertybių apsauga, tvarkymas ir atkūrimas, mokslinių tyrimų, stebėsenos vykdymas

2. Įgyvendinti VP planavimo dokumentuose numatytas apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo priemonės – saugoti ir tvarkyti (atkurti), taip pat prižiūrėti kraštovaizdžio kompleksus, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, įrengti/prižiūrėti infrastruktūrą lankytojams

2.1 Parengti digresijos židinių tvarkymo siūlymus	Parengti siūlymai digresijos židinių tvarkymui, 5 vnt., sutvarkyta 3 vnt.	KAS, BRS	II ketv.	
2.2 Prižiūrėti ir atkurti apsauginį kopagūbrį.	Sutvarkyta ne mažiau kaip 20 km jūros pakrantės.	BRS	II-III ketv.	Darbus atlieka rangovas įgyvendinant ES SF projektą.
2.3. Įgyvendinti kopotvarkos priemonės Parnidžio kraštovaizdžio draustinyje ir Naglių gamtiniame rezervate	Atliktos 2 kopų tvirtinimo priemonės	BĮS, BRS	II ir IV ketv.	
2.4. Prižiūrėti rekreacinės infrastruktūros teritorijas, rekreacinės infrastruktūros objektus, pažintinius takus	Prižiūrėta 10 teritorijų /141,58 ha, 16 objektų/12,2 ha	BRS	I-IV ketv.	
2.5. Atnaujinti rekreacinės infrastruktūros objektus	Atnaujinta 5 vnt./1,1 ha	BRS	I-IV ketv.	

3. Inicijuoti, rengti, įgyvendinti, dalyvauti įgyvendinant projektus, finansuojamus valstybės, ES struktūrinės paramos, tarptautinių ir kitų fondų lėšomis

3.1. Įgyvendinti ES SF projektą 05.1.1-APVA-V-005-01-0001 "Baltijos jūros kranto (apsauginio kopagūbrio) tvirtinimas Kuršių nerijoje"	1 projektas, užbagti statybos darbai, įrengtos patalpos	Direktoriaus pavaduotojas, BRS	I-IV ketv.	
3.2. Dalyvauti įgyvendinant ES SF projekto „Kraštovaizdžio vertybių apsauga ir pritaikymas pažinti II“ veiklas: Gamtos mokyklos įrengimas, Kuršių nerijos nacionalinio parko lankytojų centro įrengimas, Lankytojų centro ekspozicijos įrengimas	Užbaigti statybos darbai Smiltynėje, įrengtos GM patalpos, 1 projektas	KAS, BRS, LAS	I-IV ketv.	
3.3. Dalyvauti įgyvendinant projektą pagal nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos darbų (paveldotvarkos) finansavimo 2022–2024 metų programą, vilos "Hubertus" Smiltynės g. 11, Klaipėda, restauravimo darbai	Atlikti pagal planą 2023 metams numatyti darbai: įgyvendinta, panaudojant skirtas lėšas, nepanaudotų lėšų likutis	KAS, BRS	I-IV ketv.	
3.4. Inicijuoti pastato Žvejo namo (unikalus objekto kodas 1201) Naglių g.8, Neringos m., Neringos m. sav. paveldo tvarkybos darbus	Pateikta paraiška tvarkybos darbų finansavimui gauti, 1 vnt.	KAS	IV ketv.	
4. Vykdyti kraštovaizdžio ir gamtos vertybių būklės stebėseną (monitoringą) ir taikomuosius mokslinius tyrimus, susijusius su kraštovaizdžio, gamtos bei kultūros paveldo objektų išsaugojimu, teritorijų tvarkymu, pritaikymu lankymui				
4.1. Vykdyti kraštovaizdžio monitoringą	Atliktas monitoringas pagal 6 parametrus, 40 taškų, parengta 1 ataskaita	KAS, BĮS	2023-12-29	
4.2. Parengti UNESCO pasaulio paveldo vertybės Kuršių nerijos periodinę ataskaitą	Parengta 1 periodinė ataskaita	KAS, direktoriaus pavaduotojas	I-III ketv.	
4.3. Vykdyti Kuršių nerijos sodybų/statinių spalvų tyrimą (Preilai-Pervalkai, Juodkrantei ir Smiltynei	Parengtos 3 bylos, organizuoti 2 viešinio renginiai, parengtas 1 informacinis lankstukas	KAS	III-IV ketv.	

4.4. Vykdyti rekreacinės infrastruktūros inventorizaciją ir būklės nustatymą	Inventorizuota 100 proc. KNNP direkcijos infrastruktūros	LAS	III-IV ketv.	
5. Vykdyti nuolatinio pobūdžio funkcijas (pagal poreikį)				
5.1. Vykdyti prevencinę veiklą ST apsaugos ir naudojimo tvarkos pažeidimams išvengti		KAS, BĮS	I-IV ketv.	
5.2. Dalyvauti TP procese (išduoda sąlygas, derina) – dalyvauti rengiant ir derinant TP dokumentų projektus ir nustatant planuojamos ūkinės veiklos poveikio ST reikšmingumą		KAS, BĮS	I-IV ketv.	
5.3. Dalyvauti statybų reguliavimo procese (išduoda sąlygas, derina), t. y. rengiant statinių projektus		KAS	I-IV ketv.	
5.4. Atlikti veiklą, dėl kurių leistinumą draustiniuose ar VP nusprendžiama atlikti jų poveikio kraštovaizdžiui, gamtos ir kultūros vertybėms, įvertinimą		BĮS, KAS	I-IV ketv.	
5.5. Kaupiti ir saugoti informaciją kraštovaizdžio kompleksų, gamtos ir kultūros paveldo vertybių, teritorijos rekreacinio naudojimo ir kitose srityse		KAS, BĮS, LAS	I-IV ketv.	
III. Biologinės įvairovės (tipiškų ir unikalių ekosistemų, natūralių buveinių ir rūšių) apsauga, atkūrimas, mokslinių tyrimų, stebėsenos vykdymas				
6. Rengti, atnaujinti gamtotvarkos planus, dalyvauti rengiant gamtotvarkos planus, kitus strateginio planavimo dokumentus biologinei įvairovei išsaugoti				
6.1. Inicijuoti pajūrinės zundos reintrodukciją į Naglių gamtinį rezervatą	Parengtas ir AAA pateiktas projektas svarstymui, 1 vnt.	BĮS	I ketv.	Gauti Aplinkos apsaugos agentūros prie AM leidimą reintrodukcijai įgyvendinti
6.2. Parengti Europos Bendrijos svarbos smėlynų buveinių (pajūrio palvėje) geros apsaugos būklės išsaugojimo ir atkūrimo veiksmų planą	Parengtas veiksmų planas, 1 vnt.	BĮS	I-II ketv.	
7. Inicijuoti, rengti, įgyvendinti, dalyvauti įgyvendinant projektus, finansuojamus valstybės, ES struktūrinės paramos, tarptautinių ir kitų fondų lėšomis				

7.1. Įgyvendinti Gamtotvarkos priemonės „Natura 2000“ teritorijose (II): Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas „Natura 2000“ tinklo teritorijose (sutvarkyti Kuršių marių pakrantę šalinant nendres)	Sutvarkyta 23 ha Kuršių marių pakrantės teritorija	BRS, BĮS	I-IV ketv.	ES SF projektas „Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas „Natura 2000“ teritorijose (II)
7.2. Inicijuoti projekto "Tarpvalstybinis bendradarbiavimas siekiant valdyti invazines ir svetimias rūšis Latvijoje ir Lietuvoje" paraiškos Interreg Latvija-Lietuva programai parengimą	Parengta 1 paraiška projekto įgyvendinimo finansavimui gauti	BĮS	I ketv.	Kartu su Žemaitijos nacionalinio parko direkcija ir Latvijos aplinkos apsaugos agentūra.
8. Įgyvendinti biologinės įvairovės apsaugos ir tvarkymo priemonės, numatytas strateginio, teritorijų planavimo dokumentuose, apsaugos sutartyse, įskaitant Natura 2000 teritorijas, inicijuoti jų tvarkymą				
8.1. Atlikti raukšlėtalapio erškėčio (<i>Rosa rugosa</i>) gausos reguliavimą šienaujant	Nušienauta 26,36 ha	BĮS, BRS	II-III ketv.	Raukšlėtalapio erškėčio (<i>Rosa rugosa</i>) gausos reguliavimo veiksmų planas
8.2. Atlikti atvirų erdvių palaikymą šalinant sumedėjusios augalijos atžalas	Prižiūrėta 288 ha	BĮS, BRS	III-IV ketv.	Nurodomas sutvarkytos teritorijos plotas
8.3. Atlikti atvirų erdvių palaikymą ganiavos būdu	Nuganyta 3 ha	BĮS, BRS	II-III ketv.	
8.4. Atlikti atvirų erdvių palaikymą šienaujant	Nušienauta 3 ha	BĮS, BRS	II-III ketv.	
8.5. Reguluoti invazinių augalų (išskyrus erškėtį) paplitimą	Prižiūrėta 6 ha teritorija	BĮS, BRS	II-III ketv.	
8.6. Atlikti nendrių šalinimo darbai Koptalyje	Sutvarkyta 0,2 ha	BĮS, BRS	IV ketv.	
9. Vykdyti gyvosios gamtos (buveinių ir rūšių) stebėseną (monitoringą) ir taikomuosius mokslinius tyrimus, susijusius su biologinės įvairovės išsaugojimu				
9.1. Vykdyti perinčių meldinių nendrinukių monitoringą, Tyrų pelkė LTKLAB002, Svencelės pievos LTKLAB009	Įgyvendinta 1 tema 330 taškų	BĮS	II ketv.	

9.2. Vykdyti Baltijos jūroje žiemojančių vandens paukščių monitoringą, Kuršių nerijos nacionalinis parkas LTKLAB001	Įgyvendinta 1 tema 50 taškų	BĮS	I ketv.	
9.3. Vykdyti migruojančių vandens paukščių, išskyrus žąsis, pilkąsias gerves, žuvėdras ir mažuosius kirus, sancaupų monitoringą, Kuršių marios LTKLAB010	Įgyvendinta 1 tema 10 taškų	BĮS	II-IV ketv.	
9.4. Vykdyti jūrinių erelių sancaupų monitoringą, Kuršių marios LTKLAB010	Įgyvendinta 1 tema 10 taškų	BĮS	III-IV ketv.	
9.5. Vykdyti perinčių didžiųjų kormoranų monitoringą	Įgyvendinta 1 tema 1 taške			
9.5. Vykdyti didžiojo auksinuko monitoringą, Kuršių nerija LTNER0005	Įgyvendinta 1 tema 1 taške	BĮS	II-III ketv.	
9.6. Vykdyti kraujalakinio melsvio monitoringą, Lužijos ir Tyrų pelkė LTKLA005	Įgyvendinta 1 tema 2 taškuose	BĮS	III ketv.	
9.7. Vykdyti medžiojamųjų gyvūnų apskaitos pagal pėdsakus sniege	Įgyvendinta 1 tema 2 taškuose	BĮS	I ketv.	
9.8. Vykdyti smėlynų buveinių monitoringą transektose	Įgyvendinta 1 tema 3 taškuose	BĮS	II-III ketv.	
9.9. Vykdyti žemyninių smėlynų, gėlųjų vandenu, viržynų ir krūmynų, pievų, pelkių, atodangų ir olų, miškų buveinių monitoringą 4506, 4106 kvadratuose	Įgyvendinta 1 tema 2 taškuose	BĮS	II-III ketv.	
9.10. Organizuoti varliagyvių ir roplių tyrimą	Įgyvendinta 1 tema 1 taške	BĮS	I-IV ketv.	
9.11. Vykdyti pajūrinės zundos apsaugos sklypo monitoringą	Įgyvendinta 1 tema 1 taške	BĮS	II-IV ketv.	
9.12. Organizuoti kerpių tyrimą	Atliktas tyrimas, parengta ataskaita, 1 vnt.	BĮS	III-IV ketv.	

9.13. Nustatyta BAST Kuršių nerija LTNER0005 ir BAST Lužijos ir Tyrų pelkė LTKLA0005 buveinių būklė pagal buveinių vertinimo kriterijus (BVK)	Atliktas buveinių būklės nustatymas 2 teritorijose	BĮS	I-IV ketv.	
10. Vykdyti nuolatinio pobūdžio funkcijas (pagal poreikį)				
10.1. Pagal kompetenciją vykdyti prevencinę veiklą ST apsaugos ir naudojimo tvarkos pažeidimams išvengti		BĮS, KAS	I-IV ketv.	
10.2. Dalyvauti TP procese (išduoda sąlygas, derina), nustatant planuojamos ūkinės veiklos poveikio ST ir Natura 2000 teritorijoms reikšmingumą		BĮS	I-IV ketv.	
10.3. Inicijuoti apsaugos sutarčių sudarymą, sudaryti prielaidas Kaimo plėtros programoms įgyvendinti Natura 2000 teritorijose		BĮS	I-IV ketv.	
10.4. Teikti duomenis Saugomų rūšių informacinei sistemai apie saugomas rūšis, jų augavietes ir radavietes		BĮS	I-IV ketv.	
10.5. Kaupti ir saugoti informaciją biologinės įvairovės apsaugos srityje		BĮS	I-IV ketv.	
IV. Lietuvos regionų etnokultūros tradicijų propagavimas ir rėmimas				
11. Propaguoti krašto materialios ir dvasinės kultūros paveldą, jo apsaugą, tradicinę gyvenimą per švietėjišką veiklą, kultūrinius renginius, įgyvendinant atitinkamas mokymo programas, skatinti saugomų teritorijų produkto ženklo žinomumą ir suteikimą vietos gamintojams				
11.1. Organizuoti Europos paveldo dienų renginius	Suorganizuoti 2 renginiai	KAS, LAS	III-IV ketv.	
11.2. Organizuoti skulptūrų simpoziumą Gintaro įlankoje ir lygiadienio šventę	Pastatytos skulptūros, suorganizuota lygiadienio šventė, 2 veiklos	LAS, BRS	II-III ketv.	
11.3. Dalyvauti organizuojant folkloro festivalį „Tek saulužė ant maračių“	Dalyvauta 2 veiklose	LAS, BRS	II ketv.	
11.4. Organizuoti „Geografijos nakties“ renginį	Suorganizuotas renginys, 1 vnt	LAS, BĮS	II ketv.	
11.5. Dalyvauti Neringos gimtadienio renginiuose	Suorganizuotas žygis ir edukacija, 2 veiklos	LAS	IV ketv.	
11.6. Organizuoti knygos „Užpustyti Kuršių nerijos kaimai“ pristatymus	Suorganizuoti 4 pristatymai	LAS	I-IV ketv.	Skirta Mažosios Lietuvos prijungimo 100 mečiui

11.7. Organizuoti "Mokslo kavines"	Suorganizuoti 4 renginiai	LAS, KAS, BĮS	II-IV ketv.	Dalis skirta teminiams metams
11.8. Organizuoti aplinkosaugai svarbių datų minėjimus	Surengti 4 paminėjimai	LAS	I-IV ketv.	
11.9. Parengti leidinį: Kuršių nerijos sodybų/statinių spalvų katalogas Nidai, Preilai-Pervalkai, Juodkrantei ir Smiltynei	3 leidiniai (katalogai), 1 informacinis lankstukas	KAS	III-IV ketv.	
12. Bendradarbiauti su bendruomenėmis, vietos veiklos grupėmis				
12.1. Pristatyti Direkcijos veiklą vietos bendruomenei	Surengti 2 pristatymai	Visi skyriai	I ketv.	
12.2. Organizuoti susitikimus su vietos bendruomene dėl sodybų apželdinimo ir pastatų "spalvų rakto"	Suorganizuoti 3 susitikimai	KAS	II-IV ketv.	
13. Vykdyti etnokultūrinius taikomuosius mokslinius tyrimus, susijusius su Lietuvos regionų etnokultūros tradicijų išsaugojimu				
13.1. Atlikti tyrimą apie Kuršių marių žvejų tradicijas	Atliktas 1 tyrimas, parengta foto/video medžiaga	LAS	II-IV ketv.	Įgyvendinamas Kultūros tarybos finansuojamas projektas
V. Pažintinio turizmo, gamtosauginio švietimo plėtra				
14. Organizuoti, vykdyti žygius gamtoje, saugomų vertybių, kraštovaizdžio, biologinės įvairovės pažinimo ekskursijas (įskaitant rezervatus)				
14.1. Organizuoti žygius	40 žygių/600 žm.	LAS,	I-IV ketv.	Įskaitant mokomuosius žygius.
14.2. Pravesti ekskursijas	25 ekskursijos/375 žm.	LAS, KAS,	I-IV ketv.	
15. Vykdyti gamtosauginį švietimą per VP vertybių pažinimą, propaguoti kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, gamtos ir kultūros vertybių apsaugos svarbą				
15.1. Pravesti edukacinius užsiėmimus	50 užsiėmimų/500 žm.	LAS, KAS, BĮS	I-IV ketv.	
15.2. Įgyvendinti „Kultūros paso“ programą	Parengtos 2 paraiškos "Kultūros pasui" gauti	LAS	I-IV ketv.	
15.3. Parengti paskaitas, pristatymus ir pranešimus	Parengta 10 vnt	LAS, KAS, BĮS	I-IV ketv.	
15.4. Organizuoti stovyklas Gamtos mokykloje	Suorganizuotos 2 stovyklos/40 žm.	LAS	II-IV ketv.	

15.5. Parengti ir išleisti informacinį leidinį apie invazinius augalus	Parengtas 1 leidinio maketas, išspausdinta 500 egz.,	BĮS, LAS	II-III ketv.	Neringos savivaldybės AARP
15.5. Parengti leidinio apie Kuršių nerijos paukščius maketą	Parengtas 1 leidinio maketas	LAS, BĮS	IV ketv.	
16. Vykdyti nuolatinio pobūdžio funkcijas (pagal poreikį)				
16.1. Organizuoti veiklą Lankytojų centruose, teikti paslaugas lankytojams juose		LAS	I-IV ketv.	
16.2. Vykdyti lankytojų monitoringą		LAS	I-IV ketv.	
16.3. Organizuoti gamtos mokyklų veiklą		LAS	I-IV ketv.	
16.4. Informuoti visuomenę apie ST kraštovaizdžio būklę, rengiamas tikslines programas bei taikomas apsaugos ir tvarkymo priemonės, numatomus apsaugos ir naudojimo režimo pakeitimus		Vadovybė, LAS, KAS, BĮS	I-IV ketv.	
16.5. Teikti informaciją ir konsultuoti savo kompetencijos klausimais ST žemės savininkus,		KAS, BĮS	I-IV ketv.	
VI. Kitų ST nuostatuose numatytų tikslų įgyvendinimas, bendrųjų funkcijų vykdymas				
17. Administruoti projektus, finansuojamus valstybės, ES struktūrinės paramos, tarptautinių ir kitų fondų lėšomis				
17.1. Administruoti kultūros tarybos ir kitų fondų lėšomis finansuojamus projektus	2 projektai	LAS	I-IV ketv.	Projektai "Meninė instaliacija Gintaro įlankoje ir rudens lygiadienis", "Kuršių marių žvejų tradicijos".
17.2. Administruoti ES SF projektą 05.1.1-APVA-V-005-01-0001 "Baltijos jūros kranto (apsauginio kopagūbrio) tvirtinimas Kuršių nerijoje"	1 projektas	Direktoriaus pavaduotojas, BRS	I-IV ketv.	
18. Įgyvendinti veiklos organizavimo efektyvumo didinimo priemonės				
18.1. Prekes, paslaugas ar darbus įsigyti tik žaliųjų pirkimų būdu	Įvykdyta 100 proc. žaliųjų pirkimų pagal vertę nuo visų viešųjų pirkimų	BRS	I-IV ketv.	
18.2. Padidinti Direkcijos valdomo nekilnojamo turto valdymo efektyvumą	Parengta ir patvirtinta STD valdomo nekilnojamojo turto valdymo strategija	Direktorius, BRS	IV ketv.	
19. Vykdyti nuolatinio pobūdžio funkcijas (pagal poreikį)				

19.1. Vykdyti finansų apskaitą, turto, personalo valdymą ir kitas bendrąsias funkcijas	Vadovybė, BRS, vyrs. specialistas, vyresn. patarėjas	I-IV ketv.	
19.2. Vykdyti KNNP direkcijos svetainės priežiūra, siekiant užtikrinti atitikimą LRV nutarimo	LAS	I-IV	
19.3. Vykdyti vidaus kontrolę ir rizikų valdymą	Visi	I-IV	

Naudojami sutrumpinimai:

ST – saugoma teritorija

STD – saugomų teritorijų direkcija

BĮS – Biologinės įvairovės skyrius

KAS – Kraštovaizdžio apsaugos skyrius

LAS - Lankytojų aptarnavimo skyrius

BRS - Bendrųjų reikalų skyrius

TP – teritorijų planavimas